РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., второк 12-го жовтня 1915. Ч. 120. ※ VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, October 12, 1915. N. 120.

БІЛГОРОД ЗДОБУТИЙ.

Недалекий упадок Динабурга.

Дальші битви на Волини і в Галичині.

Москалі стратили за три дни 10.000 в полонених.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

---o---

ПЕРШІ БИТВИ В СЕРБІЇ. — СОЮЗНІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ 300 СЕРБІВ І ЗДОБУЛИ 3 ГАРМАТИ.

БЕРЛІН, 8. жовтня. — Головний наступ на Сербію розпочав ся. Значна часть союзних війск находить ся вже на сербській території і вчера мали місце перші більші битви.

Урядові вісти головної німецької кватири звучать:

„На балканськім терені війни перехід наших війск через Дунай, Саву і Дріну відбуваєть ся з добрим успіхом і скоро.

„В битвах на полудневий захід від Білгорода полонено вчера 4 сербських офіцирів і 298 жовнїрів та здобуто 2 машинові кріси.

„В другій битві, яка відбувала ся коло Рам (40 миль на захід від Білгорода) неприятель полишив в наших руках 3 гармати".

БІЛГОРОД ЗДОБУТИЙ.

БЕРЛІН, 9. жовтня. — Німецькі і австрійсько-угорскі війска, які в останних днях під головною командою Макензена перейшли Дунай, Саву і Дріну, змусили Сербів до відвороту і на цілій лінії посувають ся дальше наперед.

Білгород, столиця Сербії, находить ся вже в руках побідних союзників. Останної ночи німецькі і австрійсько-угорські війска взяли приступом укріпленя Білгорода.

Рівночасно друга німецька армія перейшла Дунай в чотирох місцях повисше Семендрії і проганяє Сербів у полудневім напрямі.

Головний німецький штаб подає отсї вісти про успішні операції на балканськім терені війни:

„Головні сили двох нових армій під начальною командою Макензена перейшли Дунай і Саву.

„Коли армія під командою ґенерала Кевіша заняла вчера „циганський" остров (на ріці Саві) і здобула горбки на полудневий захід від Білгорода, приступлено до властивого нападу на столицю Сербії. МАЙЖЕ ЦІЛИЙ БІЛГОРОД НАХОДИТЬ СЯ ВЖЕ В РУКАХ СОЮЗНИХ ВІЙСК. АВСТРІЙСЬКО-УГОРСЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ ПРИСТУПОМ ЦИТАДЕЛЮ, А НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА, ЗАНЯВШИ КОРОЛІВСЬКУ ПАЛАТУ, ВІЙШЛИ ДО МІСТА ВІД ПОЛУДНЯ.

„Друга армія під командою ґенерала Ґальвіца здобула в чотирох місцях перехід через ріку Дунай і напирає дальше на Сербів, які уступають на полуднє".

Білгород, головна столиця Сербії, вже в минувшім роцї находив ся в руках Австрійців. Коли однак опісля розпочали ся головні битви в Карпатах, а відтак великий наступ в Росії, головна сила австрійських війск зістала перенесена зі Сербії на північний терен війни. Тимсамим австрійські війска уступили зі сербської території і заняли дуже догідну оборонну лінію здовж Дунаю, Сави і Дрини. Колиж тепер з причини осінної пори більші воєнні операції в Росії є значно утруднені, розпочато головну воєнну акцію на Балканї.

БІЛГОРОД ЗДОБУТО ПІСЛЯ ЗАВЗЯТОЇ І КРОВАВОЇ БОРОТЬБИ НА УЛИЦЯХ МІСТА.

ВІДЕНЬ, 10. жовтня. — Австрійська головна кватира подає отсї вісти про воєнні операції на Балканї:

„Австрійсько-угорські і німецькі війска продовжають дальше успішно свій наступ в окрузї Мачва (в північно-західній Сербії).

„Німецькі полки, які вмашерували були до Білгорода, по короткій а завзятій боротьбі на улицях очистили ціле місто з неприятеля. Тепер відбуваєть ся битва на полудневий схід і захід від Білгорода.

„На захід від Білгорода союзні війска очистили полудневий берег Дунаю, проганяючи Сербів дальше на полуднє".

ЦІЛИЙ БІЛГОРОД І ЙОГО ОКОЛИЦЯ В РУКАХ ПОБІДНИХ ВІЙСК.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Хоч сербські війска робили великі зусиля, щоби здержати похід союзних війск, всї їх дотеперішні змаганя були безуспішні. Цїлий Білгород опинив ся в наших руках.

Урядовий звіт німецького штабу звучить:

„Білгород і окружаючі його горбки на полудневий схід та полудневий захід є вже в наших руках. Також дальше на схід від Білгорода наші війска приневолили Сербів до відвороту. Наступ союзних війск на цілій лінії відбуваєть ся без перерви дальше".

ТРИ БОЛГАРСЬКІ АРМІЇ ГОТОВІ ДО БОЮ.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Після вістий, які надійшли з Букарешту, Болгарія покінчила всї воєнні приготовленя, щоби взяти чинну участь у війнї по стороні Німеччини і Австрії. Болгарські війска є роздїлені на три головні армії:

Перша армія під командою ґенерала Боґачева є призначена до воєнних операцій проти Сербії. Її цїлию є в першій мірі заатакувати Сербію від сходу і перервати зелїзниче получене між Солунем а Нїшом.

Друга армія під командою ґенерала Тончева стоїть над границею Греції на случай, коли би Греція виступила до війни по стороні Сербії.

Трета армія під командою ґенерала Теодорова є зґромаджена в північно-західній части Болгарії і призначена проти російської армії на случай, коли би Росія робила зусиля висадити свої війска на побережу Болгарії.

Головним командантом всїх болгарських війск іменований наслїдник болгарського престола Борис.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР НА ВОЄННІМ ТЕРЕНІ В СЕРБІЇ.

ЛОНДОН, 9. жовтня. — З Амстердаму доносять, що німецький цїсар від'їхав на терен війни зі Сербією і вже прибув до головної кватири Макензена.

ВІЙНА З РОСІЄЮ.

НА ВОЛИНИ МОСКАЛІ СТРАТИЛИ ЗА ТРИ ДНИ 6.000 В ПОЛОНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 9. жовтня. — Міністерство війни оголосило урядово отсї вісти:

„Коло Кременця Москалї перевели кілька нападів на наші становища, але безуспішно. На полудневий захід від Кременця наші війска розпорошили цїлий полк російської піхоти.

„На північ від місцевости Кольки (над Стиром) союзні війска прогнали Москалів зовсім зі західного берега Стиру.

„Число Москалів, полонених на Волини протягом послїдних трох днів, зросло вже до 6.000".

В БИТВІ КОЛО ЧАРТОРИЙСКА МОСКАЛІ СТРАТИЛИ 500 САЛДАТІВ В УБИТИХ А 1.000 В ПОЛОНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 10. жовтня. — Міністерство війни оголосило урядово отсї вісти:

„Москалї в часї нападу на наші становища на захід від Чарторийска (над Стиром) потерпіли знова дуже тяжкі втрати. Перед нашими становищами полишили Москалї на побоєвищи понад 500 убитих. Число Москалів, полонених у вчерашній битві, виносить около 1000".

НАПАДИ МОСКАЛІВ КОЛО ТЕРНОПОЛЯ, БУРКАНОВА І ТЛУСТОГО ВІДБИТІ.

ВІДЕНЬ, 9. жовтня. — Урядовий звіт міністерства війни звучить:

„Москалї пробували вчера на цілій боєвій лінії в Галичині зближити ся до наших становищ. Однак всї ті напади були безуспішні і неприятель, потерпівши значні страти, мусів уступити назад.

„До більших битв прийшло на захід від Тернополя, відтак коло Бурканова і на полуднє від Тлустого.

„На схід від Бучача сильний огонь нашої артилерії спричинив тяжкі страти російському полкови козаків".

У східній Галичині вже від довшого часу нема жадної важнїйшої зміни. Головним тереном війни є область між ріками Серетом і Стрипою. Місцевости, положені між тими ріками, переходять дуже часто з одних рук до других. Треба також припускати, що сі місцевости мусїли улягти найбільшому знищеню.

БИТВА НА ПІВНІЧНИЙ ЗАХІД ВІД ТЕРНОПОЛЯ.

ВІДЕНЬ, 9. жовтня. — З головної воєнної кватири доносять:

„На північний захід від Тернополя Москалям удало ся в двох місцях заняти наші окопи. Коли нашим війскам надійшла поміч, Москалів з великими стратами прогнано назад".

В БИТВІ МІЖ СТРИПОЮ А СЕРЕТОМ РОСІЙСЬКІ ВІДДІЛИ СТРАТИЛИ ПОЛОВИНУ СВОЄЇ СИЛИ.

ВІДЕНЬ, 10. жовтня. — Урядовий звіт звучить:

„В битвах у східній Галичині між Стрипою а Серетом російські відділи стратили до половини своїх людий. По неудачнім нападі були Москалї приневолені на цілій лінії уступити назад".

---o---

АРМІЯ ҐІНДЕНБУРҐА ПОЛОНИЛА 1.500 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 9. жовтня. — Урядові вісти доносять:

„В околиці Динабурґа на полуднє від місцевости Ілюкст німецькі війска взяли приступом сильно укріплені російські становища здовж боєвої лінії, довгої на 4 кільометри. Притім полонено 5 російських офіцирів і 1.356 салдатів.

„На полуднє від Вишнева полонено 139 Москалів. Російські війска уступили, не повторяючи більше нових нападів".

НЕДАЛЕКИЙ УПАДОК ДИНАБУРҐА. — 756 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Урядовий звіт головного німецького штабу звучить:

„Російські війска, які робили зусиля, щоби відзискати утрачені становища коло Ґарбунівки (на захід від Динабурґа), потерпіли знова неудачу. На північ від Динабурґа а на захід від Ілюкста наші війска здобули становища Москалів на лінії 8 кільометрів. Притім взято в полон 6 російських офіцирів і 750 салдатів та здобуто 5 машинових крісів".

НА ПОЛУДНЕ ВІД ПІНСКА НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ ОКОЛО 400 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Урядовий звіт німецького головного штабу подає:

„На полудневий захід від Пінска німецькі війска взяли приступом місцевість Сїнчиці. На лінії між Рафайлівкою (50 миль на полуднє від Пінска) а зелїзничим шляхом Ковель-Ровно відбито напади Москалів, причім полонено 383 салдатів".

МОСКАЛІ ЗАПОВІДАЮТЬ НОВИЙ НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК НА ВОЛИНИ І В ГАЛИЧИНІ.

ПЕТРОГРАД, 9. жовтня. — Урядові вісти подають, що на півночи на лінії Динабурґ-Новгородок відбувають ся під сю пору тяжкі битви. Найбільша і найзавзятійша битва має тепер місце в околиці Динабурґа, де Нїмцям пощастило ся посунути ся наперед. На північ від Сморгоня Нїмцям справді удало ся перейти ріку Вілію, але дальший їх наступ зістав здержаний.

Коло Тернополя і в инших місцях боєвої лінії у східній Галичині нагромаджують Нїмцї і Австрійці великі маси війска.

У військових кругах панує переконанє, що німецькі союзники мають на цїли ще перед зимою очистити решту Галичини з російського війска, здобути відтак волинську кріпость Ровно і розпочати похід на Київ, щоби в сей спосіб вплинути на становище Румунії з огляду на найновійші події на Балканї.

Деякі знова воєнні знавці в Росії є иншої гадки. На підставі вістий, одержаних з поля війни, заповідають вони, що великий наступ союзних війск в Росії в сїм роцї вже покищо скінчив ся. Нїмцям розходить ся ще лише о здобутє Динабурґа і Риґи, почім вони сейчас уладять оборонну лінію на зиму. В сей спосіб Нїмцї будуть в спромозї значну часть своїх війск увільнити в Росії і кинути їх на инший терен війни: або на захід до Франції, або на полуднє на Балкан.

---o---

НИКОЛАЙ НИКОЛАЄВИЧ ДРУГИЙ РАЗ ПОСТРІЛЕНИЙ РОСІЙСЬКИМ ҐЕНЕРАЛОМ.

БЕРЛІН, 8. жовтня. — Вісти, які надійшли зі Швеції, кидають сьвітло на події, які мали місце в головній кватирі начального команданта російських війск, великого князя Николая Николаєвича.

Хоч російська цензура строго заборонила згадувати в часописях щонебудь про відносини у висших воєнних кругах, люди, які прибули з Росії, оповідають богато історій, які мали лучати ся в часах, коли великий князь займав начальне становище.

Николай Николаєвич доперва перед кількома днями прибув до Тифлїсу, щоби обняти уряд намісника Кавказької провінції. Причиною спізненя його від'їзду була хороба, спричинена через рану від пострілу.

В часї послїдних невдач російських війск в Польщі і на Литві Николай Николаєвич велїв покликати одного з головних командантів армії до головної кватири, щоби себе оправдав. Николай Николаєвич не приняв його оправданя за достаточне і засудив дотичного ґенерала на кару смерти. Вручаючи ґенералови револьвер, великий князь промовив до него отсї слова: „Іди до сусїдної кімнати і увільни від себе сьвіт". Ґенерал звернув тодї револьвер найперше проти Николая Николаєвича, а відтак позбавив себе житя. Великий князь, тяжко ранений, перебув цілий місяць у шпиталі в Москві.

Жорстоке поведенє Николая Николаєвича супроти ґенералів мало бути головною причиною, що цар був приневолений усунути його з начального становища, користаючи з його тяжкої хороби.

Між російським народом кружить поголоска, що Николай Николаєвич вже не жиє, але військові власти затають його смерть зі страху, щоби вість про його смерть не вплинула відемно на цілу російську армію.

Перша поголоска про постріленє Николая Николаєвича появила ся в часї другої великої побіди Ґінденбурґа над Мазурськими озерами. Ґенералом, котрий ранив його, мав бути барон Сіверс.

УЧІМ СЯ ЛЮБИТИ УКРАЇНУ НЕ ЛИШЕ СЛОВАМИ, АЛЕ И ДІЛАМИ.

—o—

З НАРОДНИХ ЖЕРТВ РОСТЕ СИЛА НАРОДУ, ЯКА ЗЛОМИТЬ ЙОГО НЕВОЛЮ.

Ви можете заложити тисячі шкіл до науки патріотизму; можете співати самі патріотичні пісні; можете всюди ходити з народними прапорами в руці, — **а не бути патріотом.**

Патріотизм лежить не в словах, а в **готовости** до жертв для вітчини та у виявлюваню сеї готовости **ділами!**

Патріотизм Американця не полягає у звіздистім прапорі і в піснях патріотичних, — **але в тім, щоби він на случай потреби станув боронити свою вітчину.**

Американець щасливійший від Українця, бо для нього вистарчить (бодай в теперішну хвилю), аби він був **готовий** до жертв, а Українець мусить не лише бути готовий, але і виявляти сю готовість **ділами**, значить — **складати жертви.**

* * *

Коли Американець погляне на свій звіздистий прапор, то він знає, що сей прапор нагадує йому **волю** його краю; коли він співає гимн, то також про волю свого краю. **І то волю теперішну, істнуючу.**

А Українцеви ані прапор ані пісня **не нагадують істнуючої волї його народа.**

Вони нагадують йому — теперішну **неволю** і будять **тугу за волею**, яка має доперва прийти.

Добре є нагадувати волю, якою нарід тішить ся; але ще більше треба нагадувати волю, яку нарід має здобути.

Тож Українці нагадують собі развраз ту волю, яку хотять собі здобути, і раз-враз присягають, що її здобудуть.

Значить, що вони на словах **готові до жертв** для свого народа.

Але се мало. Ту готовість треба показати **ділами** в часї потреби.

На жаль, наш нарід все в потребі і все ще вимагає жертв від своїх синів і доньок.

Ми не гадаймо собі, що то доперва **тепер** прийшла хвиля на жертви: та хвиля, яка вимагає від нас, щоби ми ділами показали свій патріотизм!

Воно так не є. Бо нарід в неволї — **все** є в потребі і **все** вимагає жертв від своїх синів і доньок.

* * *

Але певна річ, що нинї наш нарід є в дуже великій потребі і вимагає як найбільших жертв.

Хто ті жертви має зложити?

А кождий з нас! Ніхто з нас прецінь не скаже, що він не хоче волї свому народови; ніхто з нас не вирече ся народного прапора ані гимну свого народа. Кождий з нас **каже**, що є українським патріотом. Тільки, що не кождий показує се **ділом**; не кождий з нас складає нинї **жертви** на народні цїли! Богато є таких, що самі завзято голосять про свій патріотизм, але ще завзятійше втікають або ховають ся, щоби ділом того патріотизму не показати. Роблять вони се не зі встиду, бо тільки прецінь знають, що се би їм принесло честь, — але зі скупости, або тому, що не привикли до таких благородних вчинків.

Так дальше не повинно бути.

Скупих треба навернути на праведну путь, а инших треба тами привчити до народних обовязків.

Хто хоче бути сьвідомим членом своєї нації та ще й патріотом, то повинен добровільно наложити на себе і обовязки для неї.

Бо який з того патріот, що співає про гірку неволю свого народа, а не дасть жертви на усунене сеї неволї?!!

Чи є такий чоловік патріотом? І чи такі сини можуть двигнути вітчину з неволї?

Ні! Ані прапором, ані піснями нічого не вдієш — лише жертвами, **жертвами крови і майна!**

Від нас, американських Українців, нарід вимагає лише жертв майна — **вимагає грошевої помочи для тих, що в ріднім краю приносять жертву крови.**

Се зробити є нашим обовязком так, **аби кождий з нас дав і то як найбільше.**

Нема ради — мусимо вже раз всї навчити ся бути жертводавцями, коли хочемо осягнути се, що лише голосимо. З народних жертв росте сила народа, яка зломить його неволю.

Кілько то між нами є таких, що звуть себе патріотами, а стоять із закаменїлими серцями, начеб гадали, що все з неба спаде. А обіч них стоять і другі, котрі вправдї від себе дають, але тих скупих, чи тих, що не вміють наложити на себе обовязків для рідного народа, — не тягнуть до жертв, не намовляють їх...

* * *

Чи не пора би тепер подумати над тим, **аби у нас настало инакше**, аби не було анї скупих анї байдужних, **але всї люди діла.**

Дай $100.00, дай $10.00, дай $5.00, дай $1.00, дай 10 центів, дай хоч би 5 центів на народну цїль, **але дай!** Покажи, що вона тобі мила і дорога, навіть більше нїж одновечірна забава, яка нераз забере цїлотижневий заробіток. Не кажи того, а покажи ділом! Кілько є таких річий, що чоловік навіть не надумує ся, як дає на них гроші; а як то тяжко дати на народну цїль! Кілько то треба писати в ґазетах, а потім читати і говорити, поки видреть ся цента на народну цїль, а на иншу цїль як то нераз легенько плине людська кровавиця!

Хто не хоче дати жертви для свого нещасного народа, той не сьміє звати себе патріотом. Може назвати себе чим хоче, але патріотом не сьміє.

Передівсїм мусите такому чоловікови сказати, що є брехуном, бо бреше він і то ще публично перед другими, коли говорить або співає, що душу, тїло положить за свободу України, а доляра так сховає, що скорше загубить нїж дасть на боротьбу за здобутє тої свободи.

* * *

На щастє, не потребуємо занадто нарікати і плакати, **бо значна часть Українців в Америці дійсно заслугує на імя патріотів** і в теперішну тяжку хвилю — спішить з помочию свому рідному краєви, що потапає в крови.

Та часть українського загалу в Америці складає зі щирого серця, кілько може, на народні цїли. До неї навіть не треба писати посланий і просьб, бо вона то розуміє гаразд і все дає жертви там, де справа народна того вимагає.

Та часть нашого народа приносить честь і славу цїлому українському загалови.

І вона заслугує на загальне признанє та на похвалу.

* * *

Зокрема слїд се зробити щодо жертв на **Фонд визволеня України.**

Піднесемо тут дотеперішні заслуги українських кольоній у Злучених Державах після висоти зложених доси сум (за перший рік збірки).

Коли взяти від найбільшої доси зложеної суми на Фонд визволеня України, то се обчисленє так представляєть ся:

1. Рочестер, Н. Й. $640.91
2. Джерзи Сіти, Н. Дж. $522.68
3. Монесен, Па. $430.00
4. Шікаґо, Ілл. $359.21
5. Ембрідж, Па. $334.36
6. Ню Йорк, Н. Й. $290.51
7. Спракюз, Н. Й. $290.09
8. Дітройт, Міш. $267.28
9. Обурн, Н. Й. $239.25
10. Гудсон, Н. Й. $194.56
11. Пітсфілд, Масс. $163.74
12. Пітсбурґ, Па. $160.72
13. Бруклин, Н. Й. $143.32
14. Клівленд, О. $138.76
15. Гамтрамк, Міш. $135.05
16. Юнґставн, О. $130.40
17. Стемфорд, Конн. $127.09
18. Фултон, Н. Й. $116.30
19. Нортумберленд, Па. $105.35
20. Провіденс, Р. Ай. $102.41

Як з того зіставленя бачимо, то **висота суми не залежить від числа мешкаючих Українців в даній місцевости!**

* * *

А чим же се мірити?

Патріотизмом!

Так, дійсно! Мала громада, як вона справдї патріотична, зможе доказати великого діла! Вона може завстидати не одну велику громаду!

Повисший виказ подали ми з нагоди, що якраз щойно **минув рік збірок на Фонд визволеня України.**

За сих **12 місяців** зложили американські Українці около 10 тисяч долярів на сей Фонд. Отже навіть нема одної тисячки на один місяць. На инший час може би се й було досить, але не в нинїшну пору. Нинї мусимо сказати, що то рішучо замало, що **другий рік збірок народних жертв, який власне тепер зачав ся, повинен бути ліпший.**

Повинні би тепер поправити ся ті громади, які не дописали зі своїми збірками і стояли позаду других. Але ми знаємо, що і ті, котрі визначають ся найбільшим патріотизмом, також не дадуть ся завстидати.

Нехай зачнеть ся конкуренція. Се буде чесна і благородна конкуренція, яка принесе користь цїлому нашому народови.

Хто дасть більше у другім роцї збірки? Хто при другім обчисленю збірок буде на першім, на другім, на третім місци? Хто буде між першими десятьма?

Аби не бути на кінци, бо се найгірше і найприкрійше для всїх!

Тож до діла в добрий час!

ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

613. Ембрідж, Па. З нагоди вінчаня п. Григорія Лазара з п. Марією Роман на спільній читальнинній вечері зібрано $23.76, на що п. Григорій Лазар зложив $10.00, а п. Марія Лазар (Роман) $5.00; решту $8.76 зложили присутні гості на сій забаві. — Бр. св. О. Николая, від. 276 У. Н. Союза зложило половину чистого доходу в пікніку в сумі $25.00. — На хрестинах в Павла Смольницького жертвували (збіркою заняли сь пп. Теодор Гищак і Михайло Кость): Михайло Кость 50 цнт.; Теодор Гищак, Іван Клайц, Михайло Смольницький, Теодор Хлиста, пані Хлиста (його жена), Адам Цап і Дмитро Смоль по 25 цнт.; Н. Н. 15 цнт. Разом $2.40. — На хрестинах у п. Михайла Ощипка зложили на руки пп. Мих. Візняка і Василя Петришака: Василь Візняк, Василь Петришак і Іван Костик по 50 цнт.; Яків Яворський, Івась Пришляк, Іван Гулич, Василь Цибак, Михайло Криса, Марія Фірич, Петро Кріль, Петро Німець, Стефан Глинський, Мих. Ощипок і Стефан Макар по 25 цнт. Разом $4.25. — На хрестинах у п. Гриця Цмая зложили на руки п. Івана Купчака і Івана Фірича: Прокіп Свердан і Теодор Денис по $1.00; Іван Фірич, Іван Бобурчак, Микита Свердан, Михайло Олесич, Кася Олесич і Гриць Цмай по 50 цнт.; Михайло Гошиляк, Іван Купчак, Максим Стубан, Стефан Лаврінок, Юрко Онуфрик, Євка Лаврінок, Марія Онуфрик, Іван Рапач, Николай Ілько, Теодор Уштан, Гриць Онуфрик, Анна Цибак, Гриць Грицяк і Теодор Лаврінок по 25 цнт. Разом $8.50. — На хрестинах у п. Михайла Петрушкевича зложили на руки пп. Михайла Мачити і Михайла Малиновського: Василь Батіг 80 цнт.; Н. Н. 70 цнт.; Михайло Петрушкевич, Василь Малиновський, Михайло Малиновський, Теодор Малиновський і Людвіка Малиновська по 50 цнт.; Теодор Фізор 30 цнт.; Михайло Мачита, Михайло Петрушкевич, Іван Кіч, Теодор Мелеґіда, Гриць Уштан, Теодор Уштан, Ксеня Череп, Демян Онуфрик, Василь Танчак, Прокіп Свердан, Іван Онуфрик, Лазар Череп, Юрко Онуфрик, Теодор Федишин, Іван Андрушко, Анна Візняк і Анна Уштан по 25 цнт. Разом $8.55. — Загальна сума **$72.46**

Сї гроші припоручено вислати через читальню „Просьвіти" ім. Т. Шевченка до „Свободи". В 101. числї „Свободи" оголошено $261.90; в теперішнім числї оголошено $72.46, то разом вислано з Ембрідж, Па., $334.36. На сю квоту скинули ся місцеві Українці і Українки, котрі вже не раз дали доказ своєї жертволюбивости на цїли народні. І тепер, почуваючись синами та доньками обдертої московською бандою України, поспішають зі щирими жертвами на поміч українській родинї в Галичинї, котра, не маючи чим покріпитись, гине з голоду і нужди. Тут на сїм місци в імени сеї покривдженої родини нехай приймуть жертводавці сердечне щасьбіг. Особлива подяка належить ся членам Братства св. О. Николая за се, що вони понесли стільки труду і невигоди, а все з тою гадкою, що тим поможуть своїм братям і сестрам в Галичинї. Гаразд! — Григорій Лазар, член читальнї „Просьвіти" ім. Т. Шевченка в Ембрідж, Па.

614. Елізабет, Н. Дж. На руки п. Василя Левчика зложили жертви на вдови і сироти в старім краю отсї добродії: Василь Левчик $5.00; Дмитро Тхір $1.00; Мих. Крук, Мих. Гелей, Кость Качуряк, Дмитро Зозуля, Василь Лячатин, Гринько Пайкош і Василь Горбатий по 50 цнт.; Дмитро Гавраняк, Николай Матлаґа, Іван Нелещак і Василь Греґа по 25 цнт. Разом **$10.50**

Від Редакції: Честь колекторови і жертводавцям! Є — як видно — і в Елізабет щирі Українції, котрі не жалують ні своїх трудів ні центів, щоби лише не лишати ся позаду других та щоби своїми жертвами подати поміч своїм братям і сестрам у старім краю, котрі тепер примирають з голоду і холоду та благають Бога і добрих людий о порятунок. Елізабетції! Як би між Вами — не дай Боже — найшов ся такий, що в теперішній тяжкій порі відмовив би пару центів на кусник хлїба і на одежину для голодних і перемерзлих вдовиць та сиріток — сей буде Господом проклятий! Майте серце в грудях, не стягайте на себе Божої кари, бо Бог є терпеливий, але і справедливий! А ті з Вас, котрі розумієте і відчуваєте людське горе, не зражайте ся ніякими невдачами, а робіть своє діло завзято і уперто, бо се діло — сьвяте!

615. Нюарк, Н. Дж. Антін Нагребецький жертвував на Фонд визволеня України **$1.00**

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $83.96.

Оголошено в ч. 119 „Свободи" $22.741.80.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $22.825.76

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ В НЮ ЙОРКУ.

—o—

(Пригадка).

Передсоймовий Комітет повідомляє, що вже розіслав потрібні друки до вибору **делеґатів на Сойм** і балоти до вибору **Загального Українського Комітету у Злучених Державах.**

Друки розіслано до центральних орґанізацій, котрі постарають ся скоро о розісланє їх по всїх своїх відділах, а відділи повинні в найблизших днях постарати ся все виконати як слїд на найблизшім своїм мітінґу. (Як котрі відділи мають слїдуючі свої мітінґи в другій половині місяця, то повинні скликати скорше надзвичайні мітінґи).

1) Передівсїм кождий відділ з кождої української центральної орґанізації повинен вибрати делеґата на Сойм, дати йому повновласть та ухвалити покритє коштів подорожи для нього. Коли ж котрий відділ не зможе вислати своїм коштом делеґата, то повинен передати заступництво (письменно на повновласти) делеґатови з иншого відділу з тоїсамої місцевости або з иншої.

2) Кождий відділ з кождої української центральної орґанізації повинен **на тім найближшім своїм мітінгу** перевести вибори Загального Українського Комітету у Злучених Державах (на основі присланого балота). Вибраних членів З. У. К., як се подано на балотї, має бути 15 і тілько кождий відділ має вибрати з усїх ґруп загалом.

Повідомленє про вибір делеґата і відголосований балот треба **як найскорше** вислати на адресу секретаря Передсоймового Комітету (найпізнійше до 20. с. м.), бо до Сойму вже короткий час, в якім треба все приготовити і перевести скрутинію виборів.

З уваги, що у Злучених Державах є також богато українських **просьвітних, політичних і місцевих запомогових товариств**, що не належать до центральних орґанізацій, повинні вони **сейчас** зголосити ся на адресу секретаря Передсоймового Комітету п. Мирослава Січинського **по потрібні друки** і як найскорше перевести у себе вибори після повисших вказівок і присланих окремо секретарем Передсоймового Комітету.

Адреса секретаря Передсоймового Комітету така:

Mr. Miroslav Sichinsky
c/o S. Pollock
302 Broadway New York, N. Y.

—o—

В 117. ч. „Свободи" (з 5. жовтня) у вступній статї була згадка, що **канадійські Українці повинні також взяти участь в Українськім Соймі, який відбудеть ся в Ню Йорку дня 30-ого с. м.**

З уваги на се дістали ми вже з Канади кілька листів із запитами, як повинно виглядати **заступництво канадійських Українців на Соймі** в Ню Йорку.

Сю справу хочемо тут пояснити.

Кождий Українець, і тутешний і канадійський, радий би, аби Українці в Америці — і в Злучених Державах і в Канаді мали якусь **спільну загальнонародну американську орґанізацію**, одначе се справа не така легка і не дасть ся так скоро перевести в діло, особливо в теперішну пору, коли Канада є в тяжших відносинах ніж Злучені Держави.

Одначе мимо того нам залежало би на тім, **щоби канадійські Українці бодай в малім числї прибули на Сойм до Ню Йорку.**

Можуть вони приїхати яко делеґати українських орґанізацій в Канаді і ми дуже їх радо і сердечно приймемо на Соймі, де будуть могли промовляти і забирати голос в дискусії, лише не мати-муть права голосованя, а се з того огляду, що доси цїле переведенє Сойму оперте на тутешних українських орґанізаціях, до чого вже все приготовлене, **а канадійські Українці приїхали би яко гості.**

Се, гадаємо, канадійські Українці цїлком добре розуміють і, коли схотять приїхати, то можуть бути певні, що тутешні їх братя приймуть їх як найщирійше, а може і буде нагода вдвигнути питанє спільної акциї Українців. — бодай на будуче.

ФОНД ОБОРОНИ МИРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО.

19. Сиракюз, Н. Й. Тов. „Сїч", від. 282 У. Н. [illegible] жертвувало $20.00; окрім того зложили: Гр. [illegible] Сильв. Капубінський по $2.00; Н. Крук $1.50; [illegible] дуник, Н. Клим, І. Луцишин, А. Гриник, Н. [illegible] Сеньків, Т. Семендяк, І. Ядура, М. Пастух, [illegible] Т. Андрусишин, Г. Пастух, М. Лішнвецький, [illegible] ловський, Г. Федорук, Н. Пастушенчин, Марія [illegible] ська, Марія Колачик, Анна Трач, Марія [illegible] Мерва, Я. Трач, В. Ковальчик і Н. Парибу[illegible] Агафія Тимчишин 75 цнт.; А. Кабран 65 [illegible] Дідувяк 60 цнт.; В. Пастух, А. Патра, М. Тра[illegible] чук, П. Пастерняк, А. Окіпний, С. Гриника, [illegible] А. Яворський, О. Надан, І. Дмитрук, Наст[illegible] А. Дідуник, Магда Палац, М. Сеньків, В. [illegible] гач, А. Кирик, М. Богай, І. Сторовушний, [illegible] Н. Дідуник, Л. Весоловський, Н. Сидорак [illegible] ловецька по 50 цнт.; Д. Андрусишин, К. Мар[illegible] шик, М. Дембіцький, Анастазія Лішнвецька [illegible] ступенчин по 25 цнт. — Разом $65.50

Н. Крук, предс.; С. Соколовський, [illegible] секр.

20. Ню Йорк, Н. Й. Стах Лучка зібрав [illegible] товаришами в Стейпелтоні і Ню Йорку: Іван [illegible] і Стах Лучка по $5.00; Леон Ятва, Яків [illegible] Стець, Теодор Талай, Вавро Терлюк і Вікт[illegible] $2.00; Пилип Гуменний і Мілько Кавка по [illegible] Киба, Яким Набережний і Андрух [illegible] цнт. — Разом $25.50

21. Пітсбурґ, Па. Т. К. Ґут $25.00

22. Честер, Па. На мітінгу тов. Україн[illegible] ний Клюб „Сїч" дня 3. жовтня с. р. [illegible] слїдуючі члени сего товариства: Іван Равлю[illegible] ків, Стефан Демків, Павло Івахів, Іван На[illegible] Вишиванюк і Лука Благітка по $1.00; Іван [illegible] Когут, Василь Василиц, Микола Фриц, [illegible] ський, Михайло Дмитриків, Петро Юрчак [illegible] тефор по 50 цнт.; Іван Кущак, Василь [illegible] хайло Куріца і Семен Копчак по 25 цнт. [illegible] — Того самого дня на хрестинах у п. Онуфр[illegible] старанем пп. Івана Душки і Івана Равлюка [illegible] Душка, Іван Равлюк, Онуфрій Вовк і Стефа[illegible] по $1.00; Онуфрій Шумило, Василь Лішнвецький [illegible] Левчишин, Яків Ніклящ і Михайло Мамчин [illegible] Василь Лебіщак, Петро Стецюкевич і [illegible] 25 цнт. Разом $7.25. — Загалом зібрано $19.25

За У. Н. К. „Сїч": Іван Демків, секр.

23. Скрентон, Па. Василь Динька при[illegible] тви; Іван Луцишин $1.50; Василь Динька, [illegible] віта, Янко Пекарський, Мирон Палій, [illegible] Іван Шевчук, Гнат Настушанчин, Пилип [illegible] Гриник, Іван Бутай, Іван Олїйник, Яків [illegible] Трач і Павло Підручняк по $1.00; Роман [illegible] Юрко Гринчук по 50 цнт.; Гринько Фе[illegible] Говда і Никола Маштеляр по 25 цнт. — Разом $17.25

24. Монтреал, Кве., Кан. Дня 3. жовтня [illegible] тов. ім. Михайла Драгоманова на пробі [illegible] за внесок тов. Миколи Юрійчука зложили на [illegible] слїдуючі датки: Вирпук І. В. і Голик П. по $1.00; [illegible] ковський В., Войчук М., Волощук Д., Волощук Н. [illegible] прук П., Дубецький Д., Колодрубський Н., [illegible] Костирський С., Левандовська Ф., Юрійчук [illegible] М. і Чипчар М. по 50 цнт.; Бей Д., Бохчок [illegible] Ф., Дибик В., Красуцький К., Шмиглик Н. [illegible] В. по 25 цнт. Разом $10.25. За пересилку [illegible] цнт. — Остало $10.10

25. Нортгемптон, Па. О. М. Гурянський [illegible] рох жертвував $10.00

26. Ґлестонбури, Конн. Бр. св. Івана Хрестителя від. 138 У. Н. Союза, жертвувало зі своєї каси $10.00

За Уряд: А. Рудакевич, предс.; С. Конік[illegible] Г. Явірницький, кас.

27. Рочестер, Н. Й. На весїлю у т. Василя [illegible] застан т. Михайла Віхара зложили на руки т. Івана Романова і т. Николи Воляка отсї жертводавці: Василь Плюта $1.00; Іван Мелех 40 цнт.; Олекса Гарасимчук і Іван Кеценко по 30 цнт.; Федь Чуганяк, Стефан [illegible] Петро Ковтун, Гринько Федьків, Тимко Романів, Михайло Віхар, Іван Романів, Никола Воляк, Іван Луцишин і Стефан Герета по 25 цнт.; дрібними датками [illegible] — Разом $6.40

28. Джерзи Сіти, Н. Дж. Сестрицтво св. Ольги, від. 315 У. Н. Союза, жертвувало зі своєї каси $5.00

29. Монтреал, Кве., Кан. На руки Йосифа Вальчишина зложили: Йосиф Вальчишин, Никола Кундель, Дмитро Гордат, Трофим Швець і Дмитро Пискальний по $1.00. — Разом $5.00

30. Бавнд Брук, Н. Дж. На хрестинах у Данила Татарина жертвували на руки Михайла Режняка: Данило Татарин і Михайло Режняк по $1.00; Іван Милещук, Василь Гораль і Яків Режняк по 50 цнт.; Іван Назар і Ясько Марцінишин по 25 цнт. — Разом $4.00

31. Пінконінґ, Міш. На руки Івана Сенїва зложили: Іван Сенїв (голова фамілії) і Іван Сенїв (син Николи, братанич) по $1.00; Марія Сенїв (жена Івана) і Параскевія Олїйник (сестрінипя) по 50 цнт. — Разом $3.00

32. Рівер Фолс, Віс. Василь Комар жертвував $2.00

33. Віенна, Н. Дж. Михайло Польовий і Юрко Курилюк жертвували по $1.00. — Разом $2.00

34. Ню Кенсінґтон, Па. Іван Федан жертвував $2.00

35. МкКіс Ракс, Па. Яків Драґан жертвував $2.00

36. Бостон, О. Гнат Гойк і Амврозій Гойк жертвували по $1.00. — Разом $2.00

37. Бофало, Н. Й. А. Малецька жертвувала $2.00

38. Набоб, В. Ва. Олекса Огоновський і [illegible] валь жертвували по $1.00. — Разом $2.00

39. Терре Гот, Інд. А. Г. Біндер жертвував $1.00

40. Маляпардіс, Н. Дж. Г. М. Фаннок жертвував $1.00

41. Бабильон, Н. Й. Олекса Качановський жертвував $1.00

42. Като, Па. Гриць Подвацятник жертвував $1.00

43. Амстердам, Н. Й. А. Зобків жертвував $1.00

44. Джерзи Сіти, Н. Дж. Григорій Когут жертвував $1.00

45. Нюарк, Н. Дж. Антін Нагребецький жертвував $1.00

46. Алентавн, Па. Вас. Урбанський жертвував $0.50

47. Ґалт, Онт., Кан. Гринько Цюрпіта жертвував $0.20

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить [illegible]

Оголошено в ч. 118 „Свободи" $238.25.

ЗАГАЛЬНА СУМА $465.95

При пересилції жертв на Фонд оборони Мирослава Січинського пересилають жертводавці також желаня для п. М. Січинського. З уваги, що ті желаня забрали би дуже богато місця та утрудняювали би нагладний перегляд виказу жертв, ми їх на сїм місци не подаємо, а передаємо до рук п. Січинському. За сї желаня Комітет оборони складає щиру подяку.

Всї жертви на повисшу цїль просимо посилати на адресу касієра Комітету оборони М. Січинського:

Andrew Sawka,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Коли у Вашій місцевости нема Товариства чи Братства, що належить до У. Н. Союза, то постарайте ся таке Товариство чи Братство заложити і вписати до У. Н. Союза. По інформації пишіть на адресу:

Ukrainian National Association,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Памятайте про жертви на Фонд визволеня України!

ДОСИ ЗІБРАНО $22.825.76

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів. року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

При всяких нагодах: на вічах, на зборах, при роботі, на забавах, на весїлях, хрестинах і т. д. памятаймо про жертви теперішної війни у нашім рідні́м краю то збираймо як найбільше жертв на ту сьвяту ціль народну!

НЕВОЛЯ І СВОБОДА.

(Гадки під пору).

(Надіслана стаття).

Минають тяжкі столїтя неволї українського народа на його рідній прабатьківській земли. Через весь час сеї неволї український нарід не переставав думати про свободу; все мрів про нове і лїпше, надіючись колись вид обути ся з неволї і стати свобідним, независимим народом.

Знали се його вороги. Вони знали і те, що той нарід, осьвідомившись і злучившись духом в одно, зможе стати ся великим і сильним. Тому то, щоби силу того великана ослабити, вони заздалегідь робили заходи, щоби сього великана подїлити на ворожі собі табори, аби вони марнували час і силу, на взаїмне з'єднанє себе.

Вороги доказали свого, бо нераз найлучші думки про освободженє народа розбивались о партійні міжусобицї, неначе капля води о скалу.

З часом ті міжусобицї почали занимати перше місце в щоденнім їх житю, і було так, що кожде видавництво творило неначе окрему партію, а кожде число кождого видавництва було мечем взаїмних міжусобиць. Про се й не думав нїхто, що така робота виходить на користь ворогам Руси-України і тимсамим продовжує неволю поневоленому народови.

Так воно було; а як тепер? Чи провідники партійні не беруть приміру від своїх попередників, котрі в надмірній своїй несьвідомости не знали, що робять?

Зближає ть ся хвиля рішеня важних подій у нашій старій вітчинї, тож чи не пора би пізнати вже раз зло та залишити міжусобицї на завсїди, — в кождім українськім видавництві, не виключаючи і тих, котрі не мали своїх поглядів анї гадок, а тільки писали те, що їм казали.

Під сю рішаючу пору обовязком кождого Українця повинно бути се, щоби однодушно стреміти до одної цїли, а то: до освободженя України. А щоби сю цїль осягнути, конче нам треба єдности.

Памятаймо, що лиш в єдности наша сила і вона буде так велика, як великим є український нарід. Памятаймо, що лиш власною силою той великий нарід осягне свободу, а може і більше як свободу, однак про дальшу будучність тепер говорити ще заскоро. Пригадаймо собі, що Англійцї перед сто роками числили тільки 20,000.000 людий, а впротягу одного столїтя так поступили, що сегодня вони панують над одною четвертиною мешканцїв з цїлої кулї земської. Колиж перед столїтєм їх сила числила іно половину сили, яку тепер наш нарід представляє, то чиж і ми не можемо мати надій на силу і будучність українського народа?!..

Хто має розум розуміти, най розуміє!

Українець із Саскечеван.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКР. НАР. СОЮЗА!

ДОПИСИ.

З AMBRIDGE, PA.

(Добрий примір до наслїдуваня).

У вівторок дня 14. вересня с. р. відбуло ся в нашій гр.-кат. церкві вінчанє молодої пари: п. Григорія Лазара з п-ною Марією Романівною. П. Григорій Лазар є молодий віком, але дуже „старий" своїм розумом і своєю працею над розвоєм нашої суспільности. Він положив великі заслуги для місцевого (47-го) відділу У. Н. Союза, для нашої читальнї „Просьвіти", при збірці на „Рідну Школу", при збірці на „Фонд визволеня України" — словом, не було тут одної народної справи, в якій п. Лазар не взяв би участи.

У нашого народа є не дуже похвальний звичай, що як хто справляє весїлє, то замовляє зараз музики і робить гучну забаву, на котру треба тягнути двох полїсменів, бо без них забава не вдасть ся... Щоби гроші, які треба заплатити двом „вуйкам" зі „сьвічками" в руках, обернути на якісь народні цїли, — се якось нїкому не приходить до голови. Весїлє аж тогди добре, коли видасть ся тяжко запрацьовані гроші на полїсменів, на горівку і пиво; коли посидить ся трохи в Івановій хатї або заплатить ся яких 25 долярів на полїції чи у екваєра.

П. Григорій Лазар перший зважив ся подоптати всї ті „церемонії", а зробив ось-так: О годинї 8-мій вечер прийшов до церкви, яка була повна цікавих людий, бо у нас ще нїхто не брав шлюбу вечером. Місцевий парох о. Петро Єзерський звінчав молоду пару, а після того відбула ся в читальнї гарна забава, на котрій між иншими були присутні о. Єзерський і голова читальнї п. Андрій Стефанович. Весїльна вечера була переривана гарними патріотичними піснями, які співав наш місцевий хор. Забава була дуже гарна та ще й пожиточна, бо на ній зібрано на „Фонд визволеня України" $23.76. Пан Молодий жертвував на сю цїль зі своєї власної кишенї $10.00, Панна Молода $5.00, а присутні гості зложили $8.76. Честь і слава Панству Молодим і Гостям, що не забули за бідні вдови і сироти в старім краю! По відспіваню „Ще не вмерла Україна" гості розійшлись домів і на мій погляд кождий з них був з сеї забави дуже вдоволений.

Братя Українцї! Подумайте трохи над сею моєю допиєю і заводіть у себе такі гарні й корисні забави. Возьмім ся щиро за руки, ширім спільно просьвіту і покажім сьвітови, що ми нарід культурний. На що нам виставляти себе на сьміх перед чужинцями? У нас що суботи бійка, що недїлї бійка; руки обандажовані, крижі перевязані, голова полатана — чи се має бути культура? Бойкотуймо пиники, бойкотуймо пияків! Нехай пияницї втікають від нас, як чорт від кропила, а ми щирими устами і по тверезому заспіваймо громогласно: „Ще не вмерла Україна"!

Гість.

Українські Січові Стрільцї.

НАД СТРИПОЮ.

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

(Писано в окопах над Серетом дня 5. вересня 1915).

Сонце вже високо підняло ся, як наш курінь дістав приказ рушати в дорогу. Ще передше виступив цїлий перший курінь Укр. Січових Стрільцїв із своїх окопів над рікою Стрипою на галицькім Подїлю і тільки ждав приказу, щоби пустити ся маршом вперед.

Ми уставили ся двійками і зі співом на устах пійшли пільними доріжками наздогін за уступаючим ворогом. Посуваємо ся серед рівних подільських піль, що жовтїють коло нас сьвіжими стернями, зеленїють ланами бараболь і кукурузи, чорнїють недавно розораною землею, вилискують ся ясно-жовтими вівсами.

Наша вузка, маленька доріжка наче вистелена цьвітами. При ній розсипані здовж рубіни червоних як кров пільних маків; із трави наївно визирають сині очи блаватів; гордо піднимають свої біло-жовті головки невинні королицї. Як дивно якось зійшло ся, що сей стрілецький курінь, зложений майже виключно з молодих хлопців, які уже цїлий рік перебули у кріваві́й війнї, а ще не втратили своєї ніжности і діточости, — що, кажу, сей курінь ступає по нашій земли, серед рідних піль, по шляху усипаним кровавими маками, лагідними й любими блаватами, блакитними мов ясні очи сих дїтий-жовнїрів, що здобули собі вже й у чужих народів заслужену славу, та знаком юности й незабрудненя, білими королицями. Серед тої снїжно-білої молодости, блакитної лагідности і хлопячої отвертости різко визначують ся символи кріхвавих жертв за добро і волю українського народу, кармазинові маки. На кождім кроцї впадають вони в очи і богато товаришів закосичило ними свої синьо-сірі шапочки.

Мимохіть пригадує ть ся менї дорога, що йде через ріку Золоту Липу та перетинає дві сусїдні місцевости: Завалів і Заставче. Ідучи через ті понищені гарматами та пожарами людські оселї, бачив я через коротку хвильку дві сцени, що глибоко врізали ся менї в память: Коло моста на Золотій Липі провадив знакомий Стрілець тяжко раненого в руку товариша. А трохи дальше, коло розтороще ного і спаленого вальцевого млина в Заставчу лежав при дорозї Український Січовий Стрілець, убитий (при штурмі) підчас приступу на російські позиції над Золотою Липою. При мертвім товариши стояв инший Стрілець і читав переписний листок, винятий з кишенї убитого, щоби довідати ся, як зовеuть ся погибший. Картка була заадресована до Осипа Царовича. Писав її батько Осипа, Пилип Царович із Садагури на Буковинї.

Серед живих цьвітів-Стрільцїв бачив я наче крізь сон два кріваві стрілецькі маки із рідних піль...

Але стрілецька братія весела. Жваво й бадьоро маширує під звуки любленої пісні:

„Маширують наші добровольцї у кровавий тан
„Визволяти братів Українцїв з московських кайдан".

Переходимо попри свої власні окопи, які ми усипали першої ночи, як тільки прийшли над ріку Стрипу. Тодї в ночи я не з'орієнтував ся, як далеко ми були загнали ся. Аж тепер видно, як близко ми підійшли до московських окопів. Другого дня нас взяли з тої лїнії, а третого дня був там приступ на російські позиції. Москалї звернули на пять підступаючих одна за одною розстрільних грізний огонь із 18 гармат. Богато війска вибито там тодї. Як легко могла й нас постигнути подібна доля!

Минаємо сильні московські дротяні перегороди. Колючий дріт вє ть ся на всї боки від одного стовпа до другого: і рівно і на вскоси і в гору і в долину і на вхрест. Богато того, широко.

За перегородою виднїють старанно побудовані російські криті окопи. В декотрих місцях вони так спритно замасковані кицками землї і травою, що з переду нїяк не можна їх добачити. Видає ть ся, що то звичайний собі горбок або нерівність ґрунту.

Тепер, як се пишу під свист і глухе бевханє російських шрапнелів, що охороняють відворот російської армії, виразно уявляю собі той — просто казковий — приступ на сї московські позиції над рікою Стрипою. В білий день посувають ся одна за одною усї пять розстрільних. Москалї спрямували на них три батерії полевих гармат. Одна батерія нищить першу розстрільну, дві другі решту. Одна гармата із кождої батерії бє ґранатами, що вбивають ся в землю і вибухаючи розривають свій сильний панцир на кусні, розкидають богато землї кругом себе і все, що попаде їм в дорогу, нищать безпощадно, убивають, розривають. Вся решта батерій, то значить по 5 гармат із кождої батерії, бє шрапнелями, себто кулями, що тріскають у воздусї над головами жовнїрів і сиплять зі свого панцира безліч круглих оловяних кульок. Цїле боєвище ними засипане наче градом.

По кождій сальві простенька, наче під шнурок уставлена розстрільна перемінюють ся в безладну купу. Із диму шрапнелів і ґранатів вириває ть ся то тут то там жовнїр, щось кричить, чогось підніс кріс, шапки на нїм нема. Чути зойк і крик і писк. Сей біжить в ту сторону, той в тамту, третій в иншу. Замішанє, розгардіяш, сутолока. Звільна вирівнують ся розстрільні. Із боєвища повзуть легко ранені. Бо тут то там лежить жовнїр з руками розкиненими на вхрест, з лицем звернений до гори.

І знов сальва. Блискають вибухаючі ґранати, застелюють димом поле. Тріскають шрапнелї. Знов повторюють ся вид наче на образках, що представляють війну. Той біжить, той паде, той лежить, гурти тїкають то вперед то взад. Чисте пекло. Трупи, богато ранених, богато крови, богато стонів, проклонів, і писк-писк і зойк.

Усе, що найхитрійшого видумав розум людський, спрягло ся тут до купи, щоби скорше, лекше, успішнійше могла убивати людина людину. І все тут дїє ть ся з вирахованєм, з холодною розвагою, з найвиразнійшим бажанєм вібрати житє людям, тисячам людий, котрих хтось на сьвітї любить, поважає, цїнить, дожидає.

І за що ті російські артилєристи так завзято борять ся? Чи за те, щоби задержати для Росії сей окравець землї? Чи потрібний він їм? Чи здасть ся на що? — Нї, і нї, і ще раз нї! Вони втягнули ся у війну так, як хробак в'їдає ть ся у хрін. Не бачать коло себе нїчого иншого, поставили машинами, як і ті гармати, з котрих стріляють. Людина в них померла, остав тільки жовнїр, що слїпо, не думаючи, слухає приказу старшини; остав автомат, що без всякого морального вдоволеня виконує воєнне ремесло. Його тїшить тепер те, що його жахало, як довго був людиною, поки не став машиною війни.

Якийсь сум огортає мене, як бачу при дорозї під тополею тиху могилу рядовика російської армії.

„За що ти, брате, — думаю собі — зложив тут свою молоду голову? За яку справу ти воював? Чи за те, що дїйсно принесла Росія до галицької України, за безпримірне поневоленє українського народу?"

„Нї, я сподїю ся, що того ти не хотїв, хоч і через тебе по части воно й стало ся, через твої побіди і через посьвяту таких як ти. А погиб ти так, як перестає функціонувати зіпсована воєнна машина. Її направляють, а як не дасть ся, то покидають на полї, при дорозї, щоби не заваджала другим".

Якже гарно в порівнаню з таким війском представляє ть ся Стрілецтво! Бажанє добра і волї і самостійности своєму обездоленому народови привело сих молодих хлопців до того, що вони рішили ся поставити на гру судьби все, що мали найдорожшого. І йдуть вони вперед з піднесеним чолом, з поглядом розіскреним успіхами найдорожшої справи, з вірою в красшу будучність нашої нації, в її пишно сходячий день воскресеня до вповнї самостійного житя.

Ростислав Заклинський.

ПРИГОТОВАНЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ.

ДО ВСЇХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.!

Просить ся пп. Предсїдателів і Секретарів всїх українських товариств в Нюарку, Н. Дж., на спільну нараду, яка відбудеть ся

В ПЯТНИЦЮ, 15. ЖОВТНЯ С. Р.

в справі манїфестаційного походу підчас Українського Сойму в Ню Йорку дня 30. сего місяця. Сойм — се справа не партійна, але загально українська, а що воно так є, то власне маємо дати доказ величавою манїфестацією — походом. В тій манїфестації крім Нюарку візьмуть участь всї товариства українські з доооколичних місцевостий Ню Йорку. Тому сподїємось, що і всї наші українські козарлюги, нащадки славного козацтва, не лишать ся позаду других. Хто в той день не буде з нами, сей буде проти нас, проти вільної України. Тож прибудьте в пятницю всї!

К. Багрій,
217 Court St., Newark, N. J.

ГАЛИЦЬКИЙ РАЙ АБО ХЛЇБ ЗА КАМІНЬ.

Над берегом ріки стояла стара, нахилена до землї, обдерта хатина Юрка Зазулї. Перед хатою був маленький огородець, де Юрко мав закопаних в ямі кілька корчиків бульби, що йому минувшого лїта вродили ся на бідній нивцї. Зараз за Юрковим огородом покладена була через ріку широка кладка, куди люди переходили з села до недалекого лїса та до хорошої лїсничівки, що стояла зараз при зеленім, четинястім просторім лїсї.

Під вечір Зазуля назбирав собі вязанку ламача на Трофимовій долинї, відки Трофим вирубав дві здорові ялицї на стіни до хати, яку задумав ставити зараз з весною.

— Визбирай собі, Юрку, тото ламаче та забери до дому, бо воно і так не дасть весною рости траві — казав Трофим.

Несучи ламаче через кладку до хати, здибав ся Зазуля з паном лїсничим.

—А ти вже в лїсї вкрав! — гримнув лїсничий на Юрка.

— Нї, пане!... тото ріщачко з Трофимового.

— Ая, з Трофимового?!... — сказав лїсничий, вхопив вязанку з Юркових плечий, розвязав і ріщачко кинув у воду. Бистра вода забрала на свої плечі дрібні галузки тай понесла їх заперед тужних Юркових очий геть-геть далеко.

— Що ви, пане, зробили? — добродушно сказав Зазуля — а у мене нинї ще не палено, діточки померзли!

— Мовчи хло!... — сказав лїсничий, взяв Юрка за плече, обернув ним наче кружком тай крикнув: — пашов!

Юрко, не говорячи анї слова, пійшов до своєї хати та сїв при вікнї, глядячи через невеличкі шиби, як лїсничий просто стежкою йшов до лїсничівки. За кілька хвилин надбігло двох синів лїсничого зі школи, вони перейшли кладку і знов бігцем пустили ся за татом. Лїсничого маленькі сини кілька разів на день переходили попри Юркову хату, бо туди була їм дорога до школи.

В другій половині марта сніг згинув, а показала ся чорна земля, сонце засьвітило ясно, а по погіднім небі слїдно було тільки дрібненькі білі хмарочки. Ріки гуділи брудною водою та несли на своїх розбурханих филях поломані криги глубого леду. Криги крутили ся, перевертали ся, простували ся коло кладки, бороли ся з її стовпами, бились об беріг, то зануряли ся у воду то вискакували з неї.

— Ратуйте, ратуйте, Стефко топить ся! — закричав молодший школяр, що стояв на другім березї ріки.

Юрко Зазуля, що в огородї вибирав з ями бульбу, підвів ся, учувши хлопячий крик, борзенько скинув з себе подерту кожушину і чоботи, перескочив через пліт і скочив у воду. Вода несла його з собою, криги били по руках та по плечах, але Юрко не питав на нїщо. Він увидїв школяря, як той то виринав то потопав на самім закрутї ріки, підплив до него, вхопив його своєю рукою за плащик, підніс до гори і викинув на беріг. Обталапаний, перемоклий вилїз Юрко з ріки, взяв лїсничого хлопця до хати, обігрів та висушив з него шмате.

Під вечер прийшов лїсничий до Юркової хати. Забираючи свого сина до дому та пращаючи ся з Юрком, сказав:

— Добрим вчинком заплатив ти менї, Юрку, за мою пакість, яку я тобі на тій самій кладцї зробив перед кількома тижнями. Та не памятай менї того. Я пізнав, що ти не вмієш мстити ся за зло, але за него платиш добром.

І від того дня лїсничий став ся правдивим добрим сусїдом і приятелем Юрка Зазулї.

—o—

НІКОЛАЙ НІКОЛАЄВИЧ:

Я ще і Туркам дам ся знати! Добре, що маю всї припаси воєнні! Гайта, вйо!

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ І НА ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ!

РУССКИЙ САЛДАТ:

Мельдую послушно, що я вже готов іти і на Болгарію. На приказ батюшки-царя вирушаю в повній зброї!...

ДО ВІДОМА МОЇХ ПАЦІЄНТІВ.

Сим подаю до відома, що з днем 1-го падолиста переношу свій звісний ширшій публиці лікарський офіс, який містив ся під ч. 304 Е. 14-та улиця в Ню Йорку, до нової камениці під ч. 327 Е. 17-та улиця, межи 1-ою а 2-ою евнею. Я був приневолений змінити льокаль мого офісу з тої причини, що я потребую більше кімнат на уставлене нових електричних апаратів. Задля сего я набув нову 4-поверхову камяницю.

Поручаючись і на будуче ласкавим зглядам моїх пацієнтів, остаюсь з поважанєм 120—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17 St., New York, N. Y.

Аматорський кружок з Амстердам, Н. Й.
відограє
в церковній гали в Вотерлвіт, Н. Й.
комедію-оперу в двох діях

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

В СУБОТУ ДНЯ 16-ГО С. М. О ГОД. 8. ВЕЧЕРОМ.
Вступ 25 цнт. а місця до сидженя по 35 цнт.

Комітет запрашає всіх Русинів з Вотерлвіт і околиці, тим більше що дохід призначений на церков а часть доходу на оборону М. Січинського. 119-20

ОГОЛОШЕНЄ НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

АНТІН ЧЕРНЯВСЬКИЙ — з Волчковець.
НИКОЛАЙ БАЛЬОНИК — з Городниці.
ВАСИЛЬ ІВАСІВ — з Вільхівки.
ЛЮДВИК ТРОХАНОВИЧ — з Владивостоку (Росія).

ЛУНА ОСТРОВСЬКИЙ з Клівленд, Огайо і **ОЛЕКСА ЧУБАТИЙ** з Шікаґо, Ілл. — зволять подати нам свою адресу. Пошукує їх Барт. Марків, офіцир 22. п. об. кр.

Просить ся інтересованих подати свою точну адресу і долучити на покрите коштів пересилки 25 цнт.

—o—

Отсим повідомляємо всіх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, користуючи ся найдогіднійшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо, хиба на случай, коли лист до старого краю був реджістрований (пересилка реджістрованого листа до краю коштує 40 ц.).

Гроші передаємо до пересилки кождої пятниці. Тому хто бажає собі, щоби гроші відійшли до старого краю, повинен постарати ся, щоби до четверга находили ся вони в наших руках. Посьвідчене банку на висилку гроший посилаємо точно того дня, коли гроші зістали до краю вислані.

—o—

Всї чеки, мoнї ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU.
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Ради" в Америці.

ПОВІДОМЛЯЮ ВСІХ СВОЇХ КОСТУМЕРІВ,
що я переніс свою

КНИГАРНЮ

на 1½ Marquette Ave.

Прошу у всіх Ваших справах удавати ся на ту адресу: 120-21

INTERNATIONAL BOOK STORE,
1½ Marquette Ave., Minneapolis, Minn.

В ТРОЙ, Н. Й. НЕМА РУСЬКОГО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

Повідомляю всіх Русинів греко-католиків з Трой, Албані і Гудсон, що в Трой, Н. Й. нема Руського греко-католицького священика і що підписаний дістав юрисдикцію від Владики над всіми Русинами греко-католиками в висше згаданих містах.

о. М. Данилович,
Телефон 626 W. 2410 — 4th Ave.,
Watervliet, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую свого краяна **СТЕФАНА МАРЦІНОВ.** Перед кількома роками перебував в Ню Йорку. Походить з села Волощин, пов. Бібрка, Гал. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Mike Kurdyna, 25 Spruce St., Hartford, Conn. 118-20

Пошукую своєї сестру **МАРІЮ КИЛЬЧИЦЬКУ.** Походить з села Могильниці, повіт Теребовля, Галичина. Тому 4 роки перебувала в Ню Йорку. Хто би о ній знав, або вона сама, зволить написати на адресу: Марія Колодій, Zhoda, Man., Canada. 118-20

Пошукую свого брата **МИХАСЯ ТРІЩУКА** з села Кривотули, пов. Тлумач, Гал. Моя адреса: Fedor Triszczuk, Box 342, Lyndora, Pa. 119-20

Пошукую свого брата **МИХАЇЛА КРАВЧУКА** з села Шилів, повіт Збараж, Галичина. Рік тому перебував в Нортгемптон, Па. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Hryc Krawczuk, Abeerdin Ave,, Winnipeg, Man., Canada. 119-21

Пошукую **ІВАНА ПІЩАКА** з села Тишківці, повіт Городенка. Має перебувати в стейті Ню Йорк. Хто би про него знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Geo. Zajaczkiwsky, 155 Morrel Str., Detroit, Mich. 119-21

Пошукую моїх товаришів **КОСТЯ ВАКАРЧУКА і ІВАНА ДЕРКАЧА.** Прошу зголосити ся, чи їх адреси подати під адресу: Mytro Sawczuk, Box 676, Fort Frances, Ont., Canada. 120-21

Вп. П. ПЕТРО СУХИНСЬКИЙ зволить подати свою адресу. Маю вісти від брата Івана. Rev. E. Sydoriak, 42 Van Buren Str., Passaic, N. J. 120-22

Пп. П. ЛЕВАНДОВСЬКИЙ з Гамільтон, Онт. і **АЛЕКС. БЕЛЬМАС** з Муз Джов, Саск., з Канади, зволять подати свої докладні адреси до адміністрації „Свободи". Справа дотичить висланої ними передплати на „Свободу". 109—

ШІКАҐО, ІЛЛ. Подає ся до відома всім інтересованим, що **УКРАЇНСЬКИЙ КРУЖОК САМООБРАЗОВАНЯ** в Шікаґо, Ілл. уряджує наукові виклади кождої середи о год. 8. вечером і кождої неділі о год. 2-ій попол. під ч. 1624 Вест Супіріор Ст. Молоді особи можуть дістати добру пораду, коли би хотіли пійти до якихсь шкіл. 108в—

ВАЖНИЙ ТЕЛЄГРАМ ДО ВСІХ!

Пишіть до нас сейчас по ілюстрований катальоґ годинників, ріжних музичних інструментів, ріжні барберські прибори і бритви; друкарні, практичні парасолї і взагалі ріжнородні прибори. Просимо залучити 2-цент. марку на пересилку катальоґа. Пишіть на адресу:
120вч30 **STANDARD SUPPLY CO.,**
951 W. Erie St., Dep. 25, Chicago, Ill.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з коралинків до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших коралинків $1.50, з меньших коралинків $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: **RUSKIJ BAZAR**
168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94-

КАТАЛЬОҐ ДАРОМ! ДАРОМ!

Пишіть сейчас нині по безплатний ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛЬОҐ. Спис найновійших книжок ріжного виданя, не пожалуєте наколи напишете, бо заощадите гроші. Пишіть на адресу: 104—
RUSKA KNYHARNIA IMPORTOWA,
951 W. Erie St., Dept. 11., Chicago, Ill.

ПОЗІР! ЩОСЬ ДУЖЕ ВАЖНОГО!

Наколи ви хочете довідати ся щось важного і тайного для вашої користи, то пишіть до нас сейчас а довідаєтесь дуже важних секретів. Ви певно з того богато скористаєте! На інформацію просимо залучити 2-центову марку. 119
TAYCHERT CO.,
463 North Halsted St., Chicago, Ill.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76—
RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОБІЛЬШЕНЯ ФОТОГРАФІЙ!
$1.50 і більше
робота гарантована — з рамами і шклом від 75 цнт. до $5.00 і більше
лише під адресою: 108в-
MARIA KOSTIW, 69 Sussex St., Jersey City, N. J.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті.

Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВИКАЗ
УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єгри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пи. = пiонiри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

—o—

(Дальше).

Листа утрат ч. 147
видана 23. марта 1915.

ПОЛОНЕНІ:

Площанський Іван, 9 п.
Полян Михайло, 9 п.
Полянський Тома, 9 п.
Полич Юрко, 9 п.
Понайда Петро, 9 п.
Попадюк Василь, 9 п. (ур. 1887)
Попадюк Василь, 9 п. (ур. 1892)
Посацький Павло, 18 л.
Прехтер Михайло, 9 п.
Прендота Теодор, 9 п.
Процяк Сильвестер, 9 п.
Прокопів Іван, 9 п.
Пронів Ілько, 9 п.
Пронюк Іван, 9 п.
Пристай Никола, 9 п.
Пристаюк Теодор, 9 п.
Псюк Прокіп, 9 п.
Пулкас Семен, 9 п.
Радзімінський Семен, 9 п.
Редзяк Іван, 9 п.
Романчик Йосиф, 9 п.
Романків Роман, 9 п.
Романів Никола, 9 п.
Романовський Стефан, 9 п.
Романишин Никола, 9 п.
Рожановський Дамян, 9 п.
Рудакевич Йосиф, 9 п.
Рудик Ілько, 9 п.
Рибчак Василь, 9 п.
Римик Дмитро, 9 п.
Сачавський Теодор, 9 п.
Садовський Михайло, 9 п.
Саламон Никола, 9 п.
Савчук Василь, 9 п.
Савка Казимир, 9 п.
Секальський Тома, 18 л.
Семенич Іван, 9 п. (ур. 1889)
Семенич Іван, 9 п. (ур. 1881)
Сеняк Василь, 9 п.
Сеняк Никола, 9 п.
Сенів Гнат, 9 п.
Сеньковський Кирило, 9 п.
Сеник Теодор, 9 п.
Скибінський Ілько, 9 п.
Скоблик Никола (однор. добр.), 9 п.
Сливак Никола, 18 л.
Смерека Іван, 9 п.
Смик Теодор, 9 п.
Собків Франко, 9 п.
Сокирка Михайло, 9 п.
Солтис Яків, 9 п.
Сорока Юрко, 9 п.
Стафій Йосиф, 9 п.
Старик Федор, 9 п.
Стасів Іван, 9 п.
Стасів Юрко, 9 п.
Стасів Семко, 9 п.
Стефанюк Йосиф, 9 п.
Стефанович Никола, 18 л.
Стрілецький Юрко, 9 п.
Стула Петро, 9 п.
Суб Іван, 18 л.
Свирид Іван, 9 п.
Сидор Іван, 9 п.
Сидорчак Іван, 9 п.
Ситарський Йосиф, 9 п.
Табака Василь, 9 п.
Тарах Яцко, 18 л.
Ткачик Григорій, 9 п.
Торований Михайло, 9 п.
Турчин Михайло, 9 п.
Турчин Петро, 9 п.
Твардовський Іван, 9 п.
Угляр Володимир, 9 п.
Уманський Аполінарій, 9 п.
Фаловський Петро, 9 п.
Федів Михайло, 9 п.
Федьків Матвій, 9 п.
Федорів Василь, 18 л.
Федорів Іван, 9 п.
Федорко Стефан, 9 п.
Федорків Стефан, 9 п.
Федорич Стефан, 9 п.
Федурко Іван, 18 л.
Фельдман Петро, 80 п.
Фемнич Теодор, 9 п.
Феник Василь, 18 л.
Ференц Йосиф, 9 п.
Фльоркевич Гнат, 18 л.
Фок Теодор, 18 л.
Фурів Лука, 9 п.
Фидина Пилип, 9 п.
Фидичак Кирило, 9 п.
Филипович Іван, 9 п.
Хацевич Теодор, 9 п.
Харів Дмитро, 9 п.
Харів Панько, 9 п.
Хомин Олекса, 9 п.
Хомин Василь, 9 п.
Хоминець Никола, 9 п.
Худик Петро, 9 п.
Цар Василь, 9 п.
Цюпка Никола, 18 л.
Цуцей Максим, 9 п.
Цьвік Андрій, 9 п.
Цвіль Василь, 9 п.
Цимбал Йосиф, 18 л.
Чекот Кирило, 9 п.
Чудийович Тимко, 9 п.
Чулевич Тимко, 9 п.
Чуприй Станислав, 9 п.
Чвик Макар, 9 п.
Шайґец Никола, 9 п.
Шарґовінський Людвик, 9 п.
Шевчук Стефан, 9 п.
Шпак Олекса, 9 п.
Штогрин Семен, 9 п.
Шумила Іван, 9 п.
Шурко Іван, 9 п.
Швед Андрій, 9 п.
Шибияк Антін, 9 п.
Шибяк Франко, 18 л.
Шило Дмитро, 18 л.
Шихлінський Володислав, 9 п.
Щадій Олекса, 9 п.
Юрчак Андрій, 18 л.
Юрчишин Роман, 9 п.
Юречко Іван, 9 п.
Юрків Петро, 9 п.
Юсип Іван, 9 п.
Яблинський Михайло, 9 п.
Яценик Григорій, 9 п.
Яцура Петро, 9 п.
Яцишин Никола, 9 п.
Ягелович Михайло, 9 п.
Якимів Юрко, 9 п.
Якимович Михайло, 9 п.
Яковів Іван, 9 п.
Якубанець Адольф, 9 п.
Яма Іван, 9 п.
Ярич Юрко, 9 п.

—

Листа утрат ч. 148
видана 24. марта 1915.

УБИТІ:

Баран Дмитро, 77 п. (7. XI, 1914)
Барбарак Лев, 77 п. (7. XI, 1914)
Вілинський-Качкенович Іван, 77 п. (30. IX, 1914)
Вілинський-Тарасович Василь, 77 п. (13. X, 1914)
Бунько Пилип, 77 п. (7. XI, 1914)
Ґалушка Теодор, 77 п. (7. XI, 14)
Гаврилишин Олекса, 77 п. (24. IX, 1914)
Ґоручко Іван, 77 п. (7. XI, 1914)
Гловацький Панько, 20 л.
Ґлусь Григорій, 77 п. (17. XI, 14)
Держипольський Василь (Михайла), 77 п. (7. XI, 1914)
Дубіль Павло, 77 п. (7. XI, 1914)
Думиндяк Ілько, 77 п. (17. VIII, 1914)
Дзинів Никола, 77 п. (6. XI, 1914)
Йозефів Ілько, 77 п. (9. XI, 1914)
Качкан Іван, 20 л. (23—28. I, 15)
Кінишин Андрій, 77 п. (3. I, 1915)
Клюка Михайло, 77 п. (9. XI, 14)
Конедів Іван, 77 п. (2. X, 1914)
Костів Іван, 20 л.
Красіцький Стефан, 77 п. (23. XI, 1914)
Кравчик Дмитро, 77 п. (7. XI, 14)
Кухаєвич Михайло, 77 п. (4. XI, 1914)
Кулай Григорій, 77 п. (6. XI, 14)
Кулинич Никола, 77 п. (7. XI, 14)
Кузанчин Стефан, 77 п. (10. XI, 1914)
Лаба Йосиф, 77 п. (6. XI, 1914)
Лендяк Іван, 2 л. (7. XII, 1914)
Левандовський Михайло, 77 п. (6. XI, 1914)
Лимич Семен, 77 п. (7. XI, 1914)
Лисак Андрій, 77 п. (7. XI, 1914)
Макар Іван, 77 п. (7. XI, 1914)
Малчишин Іван, 77 п. (24. IX, 14)
Мінкевич Теодор, 77 п. (18. VIII, 1914)
Монастирський Ватюцак Йосиф, 77 п. (6. XI, 1914)
Мотика Никола, 77 п. (7. XI, 14)
Мудрий Антін, 77 п. (9. XI, 1914)
Мицак Іван, 77 п. (7. XI, 1914)
Новосілецький Северин, 77 п. (28. XI, 1914)
Олех Лев, 77 п. (помер 31. X, 1914 в Боснії)
Петричко Стефан, 77 п. (14. IX, 1914)
Пристай Олекса, 77 п. (24. IX, 14)
Пришляк Микита, 30 п. (26. II—[…] III, 1915)
Пусак Теодор, 77 п. (1. XI, 1914)
Пилипюк Михайло, 43 г. л. (7. II, 1915)
Садовський Михайло, 20 л. (23—28. I, 1915)
Сало Семен, 77 п. (7. XI, 1914)
Сапіщак Йосиф, 20 л. (23—28. I, 1915)
Сараб Андрій, 20 л. (26—27. I, 1[…])
Слугоцький Альбін, 20 л.
Снятинський Теофіль, 77 п. (7. XI, 1914)
Сорока Дмитро, 77 п. (7. XI, 1914)
Совяк Теодор, 77 п. (7. XI, 1914)
Спариняк Никола, 77 п. (9. IX, 14)
Стадник Стефан, 77 п. (19. VIII, 1914)
Сукенюк Олекса, 20 л. (з 3[…]
Суляк Никола, 77 п. (7. XI, 1914)
Сурмай Никола, 77 п. (15. X, 14)
Тарчанин Василь, 77 п. (24. IX, 14)
Тягнибіда Петро, 20 л. (23—28. I, 1915)
Томань Станислав, 77 п. (6. XI, 14)
Тимків Дмитро, 77 п. (19. VIII, 14)
Улинець Олекса, 77 п. (6. XI, 14)
Фіґура Стефан, 77 п. (8. XI, 1914)
Фразик Іван, 77 п. (7. XI, 1914)
Харів Петро, 77 п. (2. X, 1914)
Хомич Іван, 77 п. (16. XI, 1914)
Чопко Стефан, 77 п. (13. X, 1914)
Шутурма Василь, 20 л. (23—28. I, 1915)
Юзефчик Франко, 77 п. (7. XI, 14)

(Дальше буде).

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ
Доктор медицини

Одинокий ДІЙСНО РУСЬКИЙ ПРОФ. доктор (без тлумачів), котрий був в шпиталях Св. Духа, Дитятя Ісуса і других в Варшаві, лічить особисто, совісно і успішно всякі недуги мущин, женщин і дітий. 114в23
Dr. DEUTSCH,
229 East 14th St., New York, N. Y.

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ!

Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Чорної Маґії" з котрих можете довідатись про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете такі по найтанших цінах. Пишіть ще сьогодня, залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.

Адресуйте: 119
W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man.

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ

РАХУНКОВУ КНИЖОЧКУ.

дуже практичну до обчислюваня всяких рахунків, вона є пожиточна так для бізнесменів як і для робітників.

Присилайте адреси до:
„SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОҐ ПІД НАЗВОЮ:
„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"

друкований в рідній українській мові, небавом вийде з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.
MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

І Я ЗНАЮ. І ТИ ЗНАЄШ. І ВІН ЗНАЄ. КОЖДИЙ ЗНАЄ,

що ріжні хороби желудка, кишок, нирок, селезїнки і міхура, дальше запір, нехіть до їдженя, нестравність, блідота твари, запаліcть очий, ревматизм, обезсиленє, в більшій части випадків повстають з нагромаджених кровних тканок в орґанізмі і зі злої крови.

ЩО

тим усім хоробам передчасом запобігає, чи коли уже есть ся хорим, скоро і цілковито вилічує, аби чоловік міг в черствім здоровлю і при молодечім виглядї аж пізної старости дожити, створений самою природою і усі другі перехвалені ліки перевисшаючий

БОЛГАРСЬКИЙ КРОВНИЙ ЧАЙ,

який під тою назвою ввійшов в обіг, а який то чай Болгари, найздоровійші і найдовше жиючі люди на сьвіті, знають уже давно, а Н. Н. VON SCHLICK пізнав їх тайний спосіб виробу з 13 ріжних природних зіль і їх частин, як-то: трава, цьвіти, листки, корінці і т. д. і з мішанини сеї

НАЙЛІПШИЙ ПРИРОДНИЙ ЛІК,

якого одну на 5 місяців для цілої родини вистарчаючу пачку, за $1.00 колинебудь висилає:

MARVEL PRODUCTS COMPANY
329 LIBERTY AVE.,
Pittsburgh, Pa.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.

ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО.

До лїченя.

Чи Вам випадає волосе? Чи Ви посивіли зі старости? Чи вони занечищені і дикі? Чи маєте порпаї і чи свербить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи допером починаєте лисіти?

Коли Ви терпите котру з вимінених недуг, то не зволїкайте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ",

яку написав один з європейських спеціалістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Чудеса з волосем. Будова волося і тімени. Причина випаданя волося і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна віднискати волосе в 6-ох тижнях. Сиве волосе. Борода. Письма з признанями вдоволених пацієнтів.

Третий тиждень.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Упевняємо Вас, що наш внесний лік ваний: Кальвакура запобігає випаданю волося, нищить порпаї і усуває свербленє скіри, змінцює і спричинює новий поріст волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам доляровий лік КАЛЬВАКУРА № 1 враз з висше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошене і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77вс-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу вислати менї сейчас Вашу долярову КАЛЬВАКУРУ № 1. і Вашу книжку: „Правда о волосю".
(Долучіть се до Вашого замовленя).

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Вивчу грати на якім небудь інструменті, єсли тільки Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи ні. Ґарантую за успіх моєї науки в часі 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте: 114-20
T. KASPER,
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий тревае все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який тревае 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111—
147 E. 40th St., New York

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старокраєвого християнського лікаря.)

Се лічничо заведене має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі желудкові недуги, як також перестуджене, запалене легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран, лишай і скірні виприски. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і в вибраних від привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи. 25-

Інститут отворений що-дня від рана до 7-ої вечером і виключаючи неділь.

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.